Lietas arhīva Nr. K69-0536-24/31
ECLI:LV:KURT:2024:0808.11261089320.2.S

Kurzemes rajona tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ventspilī 2024.gada 8.augustā

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese Ilona Rudzīte
piedaloties prokuroram Bruno Bresim
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu
/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, izdarīšanā.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē.

Tā, 2020.gada 24.oktobrī ap plkst.00.14 /pers. A/, atrodoties alkohola ietekmē, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras viņš noteiktā kārtībā nav ieguvis, vadīja transportlīdzekli /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, /vieta/.

/pers. A/ izelpas gaisā, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs, atrēķinot pieļaujamo kļūdu, konstatētas 3,00 promiles alkohola.

Ar savu rīcību /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā (likuma redakcijā līdz 2021.gada 31.decembrim).

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais/pers. A/ sevi par vainīgu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, izdarīšanā atzina pilnībā un lūdza lietā neveikt pierādījumu pārbaudi. Procesuālās sekas pierādījumu pārbaudes neveikšanas gadījumā apsūdzētajam /pers. A/ ir saprotamas.

[3] Prokurors izteica viedokli, ka lietā var neveikt pierādījumu pārbaudi.

[4] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesas sēdē tika pieņemts lēmums neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, jo, novērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus, kas pārbaudīti sagatavojot lietu izskatīšanai tiesas sēdē, tiesa uzskata, ka apsūdzētā /pers. A/ vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, neraugoties uz to, ka apsūdzētais /pers. A/ savu vainu atzīst pilnībā, ir pierādīta ar visiem krimināllietas materiāliem kopumā un pierādījumu analīze nav nepieciešama.

[5] Tiesa uzskata, ka apsūdzētā /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums kvalificēts pareizi pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas (likuma redakcijā līdz 2021.gada 31.decembrim).

[6] Atzīstot apsūdzētā /pers. A/ vainu par pierādītu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, viņam par to nosakāms sods.

Saskaņā ar Krimināllikuma 35.panta nosacījumiem, soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

[6.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu, nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, to, ka atbilstoši Krimināllikuma 7.panta trešajai daļai apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, klasificējams kā mazāk smags noziegums, ar noziedzīgo nodarījumu nodarīto kaitējumu, ka Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums vērsts pret satiksmes drošību, kā arī tiesa ņem vērā vainīgā personību.

[6.2] Par apsūdzētā /pers. A/ personību noskaidrots, ka viņam ir deklarēta dzīvesvieta; ieguvis vidējo izglītību; apgādībā viens bērns; agrāk sodīts; šobrīd atrodas apcietinājumā Rīgas Centrālcietumā citā kriminālprocesā.

[6.3] Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturtās daļas nosacījumiem brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Atbilstoši 2008.gada 1.jūlija Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces lēmuma "Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" 1., 5.punktā paustajām atziņām, tiesām jāizvēlas tāds soda veids un mērs, kas maksimāli sekmētu krimināls oda mērķu sasniegšanu. Tiesām jāizvērtē, kā konkrētās krimināltiesiskās represijas piemērošana sekmēs taisnīguma atjaunošanu, noziedzīgu nodarījumu recidīvu novēršanu, aizsargās sabiedrisko drošību, atturēs citu personu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas un sekmēs notiesāto personu resocializāciju. Personību raksturojošām ziņām ir svarīga nozīme, lemjot par vainīgajam piespriežamo krimināls oda veidu un mēru. Uzmanība jāpievērš arī tādu faktu analīzei, kuri raksturo izdarīto noziedzīgo nodarījumu, nodarījuma sekas, cietušajam radīto kaitējumu, valsts un sabiedrības interešu apdraudējumu. Turklāt, saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm (*skat. A.Judins. Krimināls ods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista Vārds Nr. 11 (762), 2013. gada 19. marts, 7. lpp.*).

[6.4] Lemjot jautājumu par apsūdzētajam piemērojamo soda veidu, tiesa ņem vērā, ka, /pers. A/ agrāk izdarījis līdzīga rakstura noziedzīgus nodarījumus gan Latvijā, gan ārzemēs, par ko ir tiesāts un sodīts gan ar naudas sodu, gan sabiedrisko darbu. Noziedzīgo nodarījumu izdarījis neizciesta soda, kas viņam noteikts ar Rīgas rajona tiesas 2016.gada 5.septembra spriedumu un Rīgas rajona tiesas 2017.gada 8.marta lēmumu, ar kuru piespriestais sods – piespiedu darbs aizstāts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 17 dienām, laikā, kas tiesas ieskatā liecina par to, ka iepriekš piespriestie

soda veidi, kas nav saistīti ar brīvības atņemšanu, nav sasnieguši soda mērķi.

Tāpat, tiesa ņem vērā, ka izskatāmajā krimināllietā lēmums par /pers. A/ saukšanu pie kriminālatbildības pieņemts jau 2020.gada 13.novembrī, taču apsūdzība /pers. A/ nav izsniegta ievērojot to, ka apsūdzētais izvairījies no pirmstiesas kriminālprocesa, nav ievērojis viņam piemēroto drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana, nav ieradies pēc procesa virzītāja aicinājuma, līdz ar ko kriminālprocess 2020.gada 21.decembrī apturēts un apsūdzētais /pers. A/ izsludināts meklēšanā. Turklāt, no lietas materiāliem redzams, ka /pers. A/ šobrīd atrodas apcietinājumā citā kriminālprocesā par analoģiska rakstura noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Minētie apstākļi norāda uz to, apsūdzētais nav spējis kritiski izvērtēt savas rīcības prettiesisko raksturu, izvairījies no piespriesta soda izciešanas un turpinājis izdarīt noziegumu, vadot transportlīdzekli ievērojamā alkohola ietekmē bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, tādējādi apdraudot ne vien savu, bet arī citu sabiedrības locekļu drošību (arī veselību un dzīvību) ceļu satiksmē, kā arī izvairījies no pirmstiesas izmeklēšanas šajā kriminālprocesā. Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vienaldzīgā attieksme pret izdarīto noziedzīgo nodarījumu un tā sekām un faktu, ka tiks piemērots kārtējais krimināls ods, norāda uz to, ka iepriekš piemērotie krimināls odi – sabiedriskais (piespiedu) darbs un naudas sods, veidojuši /pers. A/ nesodāmības sajūtu un nav spējuši atturēt apsūdzēto no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tādējādi ir saskatāma apsūdzētā ne tikai vienaldzīgā attieksme pret likumu prasībām un to neievērošanas sekām, bet arī nihilistiska attieksme pret likumu ievērošanu kopumā, jo apsūdzētais noziedzīgos nodarījumus izdarījis nerēķinoties ar sekām, un piemērotie sodi viņa dzīvesveidu nav mainījuši. Līdz ar to tiesas ieskatā vienīgais veids, kā sasniegt soda mērķi - sodīt un audzināt, un pasargāt sabiedrības intereses, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, /pers. A/ par noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, noteikt sodu brīvības atņemšanas veidā, jo alternatīvie sodi, kā naudas sods un sabiedriskais darbs, atbilstoši apsūdzētā personību raksturojošiem datiem un noziegumu izdarīšanas apstākļiem līdz šim nav spējuši nodrošināt preventīvā un sodīšanas mērķa sasniegšanu.

Tāpat, ņemot par apsūdzētajam piemērojamā soda veida, tiesa ņem vērā arī apsūdzētā ģimenes apstākļus, proti, viņa norādīto, ka apgādībā atrodas bērns. Tiesa atzīst, ka apgādībā esošs bērns konkrētajā gadījumā nevar būt par pamatu soda mīkstināšanai, jo minētais apstāklis pastāvēja arī pirms noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas un 2008.gadā dzimušais bērns līdz šim nav spējis atturēt apsūdzēto /pers. A/ no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Izvērtējot visus konstatētos apstākļus, tiesa uzskata, ka brīvības atņemšanas sods, kā to lūdza piemērot arī prokurors, ir atzīstams par samērīgu un vienīgo soda veidu, jo citus, alternatīvus soda veidus apsūdzētajam piemērot nav lietderīgi.

[6.5] Papildus tiesa atzīst, ka par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu apsūdzētajam piemērojams papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, kas turklāt panta sankcijā ir paredzēts kā obligāts.

[6.6] Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā apsūdzētā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[6.6.1] Par /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu atzīstams tas, ka apsūdzētais savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzinis pilnībā un izdarīto noziedzīgo nodarījumu nožēlo.

[6.6.2] Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu atzīstams tas, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

[6.6.3] Papildus, ņemot par apsūdzētajam piemērojamā soda mēru, tiesa ņem vērā arī apstākli, ka /pers. A/ ir sekmējis kriminālt iesisko attiecību noregulējumu, proti, izmantojot Kriminālprocesa likuma 21.panta otrās daļas 1.punktā noteiktās tiesības uz sadarbību, ir izvēlējies vienkāršāku procesa veidu – piekritis lietu iztiesāt, neizdarot pierādījumu pārbaudi. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa to ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008.gada 21. aprīļa lēmumu lietā Nr. SKK-232/2008, 11819005707*).

[6.7] Līdz ar to, vērtējot visus lietas apstākļus kopumā, tiesa uzskata, ka brīvības atņemšanas sods apsūdzētajam /pers. A/ par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu nosakāms īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā, savukārt papildsods nosakāms tuvāk panta sankcijā paredzētajai soda maksimālajai robežai (likuma redakcijā līdz 2021.gada 31.decembrim).

[7] Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. A/ brīvības atņemšanas soda izciešanā ieskaitāms 2020.gada 24.oktobrī aizturēšanā pavadītais laiks, tas ir, viena diena.

[8] Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta otro daļu /pers. A/ kopā ar brīvības atņemšanu piespriestā transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana izpildāma patstāvīgi.

[9] Ievērojot to, ka /pers. A/ šobrīd atrodas apcietinājumā citā kriminālprocesā, šajā kriminālprocesā piemērotais drošības līdzeklis – dzīvesvietas maiņas paziņošana - atceļams.

[10] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 135.panta pirmo daļu krimināllietai pievienotais CD disks ar videoierakstu sakarā ar tajā ietverto saturisko informāciju uzskatāms par dokumentu un glabājams ar krimināllietas materiāliem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512. un 514. pantu, tiesa

nosprieda

atzīt /pers. A/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (divi) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četri) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. A/ īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanā ieskaitīt aizturēšanā 2020.gada 24.oktobrī pavadīto laiku, tas ir, 1 (viens) dienu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta otro daļu papildsodu - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana - izpildīt patstāvīgi.

/pers. A/ kriminālprocesā piemēroto drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana - atcelt.

Krimināllietai pievienoto CD disku ar videoierakstu, kā dokumentu atstāt glabāties pie krimināllietas.

Spriedumu 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Pilns tiesas spriedums pieejams 2024.gada 4.septembrī.

Tiesnese I.Rudzīte